

Cyd Cymru / Wales Together

Trosolwg o'r Cynllun Prynu Ynni ar y Cyd i Gymru

Hydref 2013

Diben

Diben y ddogfen yw rhoi diweddariad i randdeiliaid ledled Cymru ar Gynllun Prynu Ynni ar y Cyd Cyd Cymru, amlinellu rhai o'r dyddiadau allweddol sydd ar y gorwel a rhoi trosolwg o'r gwaith a wnaed hyd yma.

Gobeithio y bydd yn annog partneriaid ledled Cymru i roi eu cefnogaeth yn ffurfiol i'r cynllun a gwneud prynu ynni ar y cyd yn gyfle y gall pawb fanteisio arno.

Cynnwys

Diben	T3
Cyflwyniad	T4
Trosolwg	T5
• Beth yw Prynu Ynni ar y Cyd	T6
• Sut mae'n gweithio?	T6
Cefndir:	T8
Datblygu Cynllun Project	T8
Rhesymeg dros Ddewis Asiant Cydfargeinio	T8
Gwerthuso'r Asiant Cydfargeinio	T10
Adnoddau Ategol	T11
Cerrig Milltir Allweddol	T12

Cyflwyniad

Gwyddom fod costau biliau tanwydd wedi bod yn her fawr i bobl dros y blynyddoedd diwethaf. Dyma pam ein bod wedi edrych ar y ffordd y gallwn helpu pobl i fynd i'r afael â hi. Mae Cyd Cymru yn gynllun pwysig sy'n gallu helpu pobl i arbed arian ac atal eu biliau ynni rhag cynyddu, gwresogi eu cartrefi a gwneud cyfraniad cadarnhaol i'r amgylchedd. Bydd Cyngor Caerdydd a'i bartneriaid yn gweithio'n galed mewn cymunedau ledled Caerdydd a'r Fro i helpu pobl i gymryd rhan, symleiddio eu biliau a sicrhau cyfradd farchnad dda wrth wneud hynny.

Gyda chymorth Cronfa Cydweithredu Ranbarthol Llywodraeth Cymru, cafwyd cyfle i ddatblygu cynllun prynu ynni ar y cyd, y teimlwn y gall pawb yng Nghymru ei gefnogi.

Y Cynghorydd Ashley Govier, Aelod Cabinet Cyngor Caerdydd dros yr Amgylchedd

Bydd nifer ohonoch yn gyfarwydd â'r syniad o brynu ynni ar y cyd. Gyda chostau ynni'n cynyddu mae'n bwysig i ni wneud popeth y gallwn i gadw costau i lawr. Drwy brynu ynni ar y cyd drwy fenter Cyd Cymru, yn ogystal â'r posibilrwydd o arbed arian, gall pobl ddysgu mwy am y cyfleoedd i wneud eu cartrefi'n gynhesach ac yn fwy effeithlon o ran arian.

Bwriad y ddogfen hon yw cynnig gwybodaeth angenrheidiol fel y gall partneriaid a rhanddeiliaid ledled Cymru gymryd rhan.

Y Cynghorydd Rob Curtis, Aelod Cabinet dros yr Amgylchedd a Gwasanaethau Gweledol, Bro Morgannwg

Trosolwg

Gyda gaeaf ar y gorwel, dylai tlodi tanwydd fod yn bwnc llosg.

Gwyddom fod prisiau ynni wedi bod yn cynyddu dros y blynyddoedd diwethaf. Yn ôl ystadegau Ofgem a'r SYG, cododd biliau ynni cymaint â 24% rhwng 2009 a 2012, tra bod incymau cartrefi ond wedi codi 2.9% dros yr un cyfnod. Gan fod hon yn duedd sy'n debygol o barhau mae'n golygu bod y bobl fwyaf agored i niwed mewn cymdeithas yn debygol o gael eu heffeithio arnynt fwyaf.

Dyma pam fod yn rhaid i bawb ohonom ystyried sut y gallwn helpu pobl â'u biliau tanwydd. Mae prynu ynni ar y cyd yn gyfle unigryw i gartrefi a busnesau wneud arbedion da ar eu biliau. Drwy brynu ynni ar y cyd, mae pobl mewn cynlluniau cydfargeinio blaenorol wedi arbed rhwng £60 a £250 y cartref y flwyddyn.

Dyma pam bod Cyd Cymru wedi'i ddatblygu. Cynllun prynu ynni ar y cyd ydyw, sydd am gynnig cyfle i bobl Cymru arbed arian drwy ddod ynghyd i brynu tanwydd gyda'i gilydd.

I ddechrau, fe'i datblygwyd gan Gyngor Caerdydd a Bro Morgannwg, gyda chymorth gan y Gronfa Cydweithredu Ranbarthol, a chaiff ei lansio yn yr hydref a gall pawb yng Nghymru benbaladr fanteisio arno.

Po fwyaf o bobl a fydd yn cymryd rhan, y mwyaf yw'r cyfle o sicrhau bargaen dda. Rydyn ni'n awyddus i sicrhau bod pawb yng Nghymru yn gallu ymuno â ni. Mae bwrdd project Cyd Cymru wedi cael budd o fewnbwn Grŵp Rhanddeiliaid Cymru Gyfan. Fodd bynnag, i sicrhau bod pawb yn gwybod am y gwaith rydym wedi'i wneud hyd yma, a beth yw'r camau nesaf, rydym yn dosbarthu'r prospectws Cyd Cymru hwn i helpu i ateb llawer o'r cwestiynau a godwyd gyda ni.

Os ydych am gymryd rhan, caiff deunydd cyfathrebu a hyrwyddo Cyd Cymru eu rhannu â chi. Gallwch ei addasu i'ch anghenion lleol chi. Gobeithio y bydd y ddogfen hon yn ateb rhai o'ch cwestiynau allweddol ac yn eich galluogi i'w gefnogi'n ffurfiol. Po fwyaf o bobl

fydd yn cefnogi'r cynllun, y mwyaf fydd y manteision, a bydd hyd yn oed mwy o bobl yn cymryd rhan.

Bydd y broses gydfargeinio gyntaf yn digwydd cyn y Nadolig, gyda dwy arall wedi'u cynllunio at ddechrau'r Flwyddyn Newydd. Eto, po fwyaf o bobl fydd yn cymryd rhan, y gorau y bydd y fargen, felly mae'n bwysig i bawb ledled Cymru ystyried y cynllun hwn.

Beth yw Prynu Ynni ar y Cyd

Mae'r syniad y tu ôl i gydfargeinio ynni yn debyg i brynu swmp o gynhyrchion i gael pris gwell. Fodd bynnag, yn y broses hon bydd y rhai sydd â diddordeb mewn cael bargaen well yn dod at ei gilydd 'ar y cyd' cyn cysylltu â chyflenwyr ynni. Po fwyaf o bobl fydd yn cymryd rhan, y mwyaf deniadol yw'r grŵp o gwsmeriaid i'r cyflenwyr ynni.

Helpodd cynllun prynu ar y cyd tebyg a wnaed yng Nghernyw yn 2012 fwy na **1,000 o bobl arbed £133 ar gyfartaledd** ar eu biliau ynni blyneddol – gyda rhai cartrefi'n arbed dros £700. Felly mae'r budd y mae'n ei gynnig yn amlwg!

Sut mae'n gweithio?

Mae'n syml. Mae 5 cam allweddol.

- **Cofrestru:** Y cam cyntaf yw cofrestru diddordeb, gan roi cymaint o fanylion â phosibl am ddefnydd o ynni'r cartref. Caiff y wybodaeth hon ei defnyddio i amcangyfrif yr arbedion a allai gael eu gwneud, felly y mwyaf cywir yw hwn, y mwyaf tebygol yw'r cartref o sicrhau arbedion o dariff newydd. Bydd angen bil ynni wrth law i wneud hyn fwy na thebyg, a chewch gymorth i'ch helpu i ddeall pa wybodaeth sydd ei hangen unwaith y bydd y broses gofrestru lawn yn agor mewn rhai wythnosau
- **Sefydlu grŵp cydfargeinio:** Bydd y cyfnod cofrestru ar gyfer cynllun cydfargeinio cyntaf Cyd Cymru yn agor ar yr

wythnos yn dechrau 21 Hydref. Bydd y cyfnod cofrestru ar agor am tua chwe wythnos i gasglu'r manylion angenrheidiol gan bawb sydd am gymryd rhan yn y cynllun. Ar ôl i'r cyfnod cofrestru ddod i ben, caiff holl ddata'r sawl sydd wedi cofrestru ei goladu a'i gyflwyno ar gyfer arwerthiant ynni

- **Arwerthiant Ynni:** Yna cynhelir arwerthiant ynni, gydag amryw gwmnïau ynni yn cynnig eu prisiau gorau i'r rheini sydd wedi cofrestru eu diddordeb
- **Cynnig tariff newydd:** Gwneir cynnig personol i'r rheini sydd wedi cofrestru, a chaiff yr arbedion rhagamcanol eu cyfrifo ar sail y wybodaeth a roddwyd gan unigolion yn y cam cofrestru.
- **Chi sy'n penderfynu.** Os, ar ôl gwneud cynnig unigol, eich bod yn derbyn y cynnig, cewch gymorth ar sut i'w dderbyn a newid cyflenwr, yn y ffordd hawsaf posibl. Os yw rhywun yn penderfynu i beidio â derbyn, ac nid oes yn rhaid derbyn, rhoddir gwybodaeth am y cyfle nesaf i gydfargeinio.

Cefndir:

Ar ddechrau 2013, gwnaeth Cyngor Caerdydd a Bro Morgannwg gais llwyddiannus i Gronfa Cydweithredu Ranbarthol Llywodraeth Cymru gefnogi cynllun prynu ynni ar y cyd i Gymru.

Daeth Bwrdd Project Cyd Cymru â swyddogion ynghyd o bob rhan o Gaerdydd a'r Fro i ddatblygu'r gwaith. I sicrhau y byddai'r cynllun ar agor ac yn briodol i bobl ledled Cymru, sefydlwyd grŵp Rhanddeiliaid Cymru Gyfan a oedd yn cynnwys sefydliadau oedd â diddordeb mewn cydfargeinio. Arsylwodd Grŵp Rhanddeiliaid Cymru Gyfan ddatblygiad Cyd Cymru gan roi mewnbwn ar gamau gwahanol ei ddatblygiad.

Y cam nesaf yw dewis asiant cydfargeinio priodol a dechrau codi ymwybyddiaeth o'r cyfnod cofrestru cyhoeddus sydd ar ddod.

Datblygu Cynllun Project

Mae'r Ymddiriedolaeth Arbed Ynni yn gweithio mewn partneriaeth â Chyngor Caerdydd a chyngor Bro Morgannwg i gyflawni project Cyd Cymru. Mae'r Ymddiriedolaeth Arbed Ynni wedi datblygu cynllun gweithredu manwl hyd at Fawrth 2014, sy'n cynnwys y pethau allweddol i'w cyflawni, caffael yr asiant cydfargeinio, cyflawni cynllun ymgysylltu lleol a methodoleg gwerthuso project.

Rhesymeg dros Ddewis Asiant Cydfargeinio

Mae'n bwysig i'r Cyngor ddangos gwerth gorau wrth gaffael asiant cydfargeinio ac i sicrhau gwasanaeth cwsmeriaid o'r radd flaenaf. Gan weithio gyda'r Ymddiriedolaeth Arbed Ynni rydym wedi datblygu ystod eang o feini prawf gwerthuso i asiant cydfargeinio Cyd Cymru. Galluogodd gwybodaeth ac arbenigedd yr Ymddiriedolaeth Arbed Ynni i ni lunio meini prawf drafft ym mis Awst ac ers hynny mae'r Ymddiriedolaeth wedi cyflawni gwaith profi'r farchnad cychwynol gyda nifer o asiantau cydfargeinio a fu'n rhan o brojectau cydfargeinio blaenorol. Ym mis Medi,

gwnaethom lansio ein tendr am asiant cydfargeinio ar GwerthwchiGymru a chaiff canlyniadau'r ymarfer caffael eu terfynu yn ystod yr wythnos yn dechrau 14 Hydref.

Mae rheoliadau Ofgem yn ateb nifer o'r cwestiynau cyffredin, er enghraifft:

- Gall cwsmeriaid Safonol a mesuryddion Rhagdalau gyda dyledion o hyd at £500 newid cyflenwr (Protocol Neilltuo Dyled Ofgem)
- Gwybodaeth am filiau cwsmeriaid sy'n dangos defnydd dros y cyfnod cyfatebol y llynedd, defnydd dros y 12 mis diwethaf a rhagfynegiad dangosol o gostau am y 12 mis nesaf gan ddefnyddio data.

Hefyd, yn ddiweddar mae Ofgem wedi ymgynghori ar ei Adolygiad o'r Farchnad Fanwerthu.

“Nod yr Adolygiad yw gwneud y farchnad yn well wrth wasanaethu diddordebau cwsmeriaid a galluogi unigolion i gael bargaen well gan gwmnïau ynni... Os na chaiff apêl ei gwneud, gall gweddill y pecyn ddechrau dod i rym o 23 Hydref 2013.”

Bydd hyn yn golygu y bydd nifer o newidiadau pellach i symleiddio tariffau ynni yn dod i rym tuag adeg y broses gydfargeinio gyntaf. Bydd y newidiadau yn lleihau nifer y tariffau y gall pob cyflenwr ynni ei gynnig sy'n cynnwys y gallu i gynnig tariff arbennig i gydfargeinwyr.ⁱ

Hefyd, rydym yn disgwyl i gyflenwyr ynni gyhoeddi cynnydd mewn prisiau yn hydref 2013.^{ii,iii}

Gwerthuso'r Asiant Cydfargeinio

Gan weithio'n agos â'r Ymddiriedolaeth Arbed Ynni rydym wedi llunio tendr i gaffael asiant cydfargeinio i Cyd Cymru. Ni fydd Cyd Cymru yn codi am wasanaeth yr asiant cydfargeinio, yn hytrach y bwriad yw iddo adennill ei gostau am gyflawni'r project drwy ffioedd cofrestru tariff newydd, sydd fel arfer yn digwydd wrth gydfargeinio.

Rhannwyd y meini prawf Gwerthuso yn 7 categori, gan gynnwys statws terfynol y sefydliadau a gafaelyd.

O safbwynt y ddarpariaeth a gwasanaeth cwsmeriaid, y categorïau gwerthuso allweddol yw:

- Profiad Blaenorol – rydym yn chwilio am brofiad o brosesau cydfargeinio blaenorol fel y gwyddom fod gan y sefydliad rydym yn gweithio arbenigedd a gwybodaeth a ddysgwyd o brosesau blaenorol i'w cynnig i'r project hwn.
- Cyfleusterau - gwerthuso ystod y cyfleusterau sydd gan yr asiant cydfargeinio, gan gynnwys cyfleusterau i gwsmeriaid ymuno â'r broses (h.y. ar-lein, ar y ffôn ac ati); darparu gwasanaethau yn Gymraeg; y gallu i drafod tariffau tanwydd sengl, tanwydd deuol ac economi 7, i gwsmeriaid debyd uniongyrchol, talu'n chwarterol a rhagdal; y gallu i nodi cwsmeriaid sydd ar y Gofrestr Gwasanaeth Blaenoriaeth a'r Gostyngiad Cartrefi Cynnes fel nad yw cydfargeinio'n eu rhoi dan anfantais; egluro'r wybodaeth safonol a roddwyd i gwsmeriaid i ddangos manteision ac anfanteision y tariff newydd a gynigwyd.
- Gwasanaeth cwsmeriaid – dull o weithredu holl "daith" y cwsmer yn llawn ac yn eglur; gallu rhoi data ar bob cam o'r broses gydfargeinio; ymrwmo i gefnogi cwsmeriaid drwy'r broses ac ar ôl newid i gyflenwr newydd; gallu cefnogi ceisiadau mewn ieithoedd gwahanol i sicrhau bod y cynllun mor hygyrch â phosibl; parodrwyd i dderbyn ceisiadau gan drigolion o Gymru benbaladr.
- Cynllun Gweithredu - wrth ystyried yr amserlen dynn i lansio'r project mae angen i ni fod yn glir o ran beth sydd

ar gael at lansiad y project a'r amserlenni i roi datblygiadau pellach ar waith.

- Cynaliadwyedd – eglurder dros arferion cynaliadwy a fydd yn cael eu cynnwys wrth gyflawni'r project.
- Gwerth Ychwanegol – eglurder dros lefelau dangosol yr arian y gellid ei gyfrannu at gronfa gymunedol; parodrwydd i rannu cyfrifon llyfr agored; datgelu unrhyw fanteision a ychwanegir y gall y sefydliad eu cynnig i hyrwyddo'r cynllun drwy ei gysylltiadau.

Caiff y broses werthuso a'r penderfyniad ar y tendr llwyddiannus eu gwneud yn ystod yr wythnos yn dechrau ar 14 Hydref 2013.

Adnoddau Ategol

Bydd adnoddau ategol ar gael i randdeiliaid ledled Cymru i gynorthwyo â hyrwyddo a marchnata'r cynllun yn eu hardaloedd nhw. Eto, gellir eu haddasu i'ch anghenion lleol, ar yr amod y caiff brand Cyd Cymru ei ddefnyddio. Bydd hyn yn cynnwys:

- Taflenni gwybodaeth
- Dyluniadau baneri sefyll
- Dyluniadau baneri arferol
- Poster A3 wedi'u dylunio
- Cardiau Busnes wedi'u dylunio
- Baner Fynyl gyda thyllau wedi'i dylunio
- Erthyglau i'w cynnwys mewn cyhoeddiadau lleol

Bydd y rhain ar gael mewn pecyn cymorth electronig y gellir ei lawrlwytho o'r wefan neu ar DVD ar gais

Cerrig Milltir Allweddol

wythnos yn dechrau 14 Hydref

- Penodi Asiant Cydfargeinio i wasanaethu'r project tan fis Mawrth 2014

wythnos yn dechrau 21 Hydref

- Proses Gydfargeinio Gyntaf yn dechrau

Tachwedd

- Dyddiadau i'r ail a'r drydedd broses cydfargeinio i'w cadarnhau

Rhagfyr

- Disgwylir i'r broses gyntaf ddod i ben ar ddechrau mis Rhagfyr. Yna caiff y cwsmer gynigion cyn y Nadolig ac e-byst/llythyrau atgoffa yn y Flwyddyn Newydd.

Ionawr

- Caiff canlyniadau'r broses gydfargeinio gyntaf eu rhannu â Bwrdd Project Cyd Cymru.
- Rownd gyntaf yr Arolwg Boddhad Cwsmeriaid i'w chynnal.
- Ail rownd gydfargeinio'n dechrau, dod i ben ym mis Chwefror.

Chwefror

- Caiff canlyniadau arolygon Boddhad Cwsmeriaid o'r rownd gyntaf eu rhannu â Bwrdd Project Cyd Cymru.
- Ail rownd gydfargeinio yn cael cynigion.
- Trydedd rownd gydfargeinio yn agor, yn dod i ben ddiwedd mis Mawrth.

Mawrth

- Caiff canlyniadau'r ail broses gydfargeinio eu rhannu â Bwrdd Project Cyd Cymru.
- Arolwg Boddhad Cwsmeriaid ar yr ail rownd i'w gynnal.

---

i

https://www.ofgem.gov.uk/sites/default/files/docs/decisions/the_retail_market_review_-_implementation_of_simpler_tariff_choices_and_clearer_information.pdf

ii

<http://www.telegraph.co.uk/finance/personalfinance/consumertips/household-bills/10232886/Energy-volcano-to-erupt-with-10-per-cent-price-hikes.html>

iii

<http://www.moneysavingexpert.com/utilities/you-switch-gas-electricity>